



KI-notat nr.: 110/2010 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Lesja kommune/Uttak av grunnvann til Lesjaverk vannverk		
Fylke/kommune:	Oppland/Lesja		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Marianne Bismo	Sign.:	
Dato:	13 DES 2010		
Vår ref.:	NVE 200905145-15 ki/mbi		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til uttak av grunnvann i Lesja kommune, Oppland

Innhold

Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	2
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	4
NVEs vurdering	5
NVEs konklusjon	5

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Lesja kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Lesjaverk vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Lesja kommune, datert 25.06.2010:

"På vegne av Lesja kommune søker Asplan Viak AS om konsesjon etter vannressursloven § 45 om uttak av grunnvann til vannforsyning til tettstedet Lesjaverk. Det søkes om tillatelse til dagens vannuttak på 8 000 m³/år (0,25 l/s). Det søkes også om tillatelse til et fremtidig årlig uttak av grunnvann på inntil 20 000 m³ (0,64 l/s) grunnet utbygging av hyttefelt i området."

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fylkesmannen i Oppland har i brev av 06.10.2010 gitt følgende uttalelse:

"...

Det omsøkte vannuttaket er lite i forhold til tilsiget, og vi kan ikke se at det vil ha nevneverdig konsekvens for Lesjaskogsvatnet eller Lågen. Vi kan heller ikke se at tiltak medfører inngrep som kommer i konflikt med kjente miljøverdier av nasjonal eller regional verdi."

Oppland fylkeskommune har i brev av 06.10.2010 gitt følgende uttalelse:

"...

Regionalenhetens merknader

Oppland fylkeskommune er ikke kjent med vesentlige problematiske forhold for naturmiljøet knyttet til den omsøkte økningen i uttak av grunnvann ved Lesjaverk vannverk. Gjennom EUs vanddirektiv og vannforskriften er det bestemt at norske myndigheter skal arbeide for at tilstanden til alt vann skal beskyttes, og om nødvendig bedres. Grunnvannsforekomster inngår også i dette arbeidet. Et uttak av grunnvann som det er søkt om her må altså planlegges på en slik måte at det ikke gir negative konsekvenser for den økologiske og kjemiske tilstanden i grunnvannsforekomsten, og heller ikke i tilstøtende vannforekomster. Vi ser positivt på at det ser ut til å være utarbeidet fornuftige klausuleringssoner med tilhørende begrensninger for å sikre vannkvaliteten i forekomsten. Det er viktig at det gjennomføres informasjonstiltak som sikrer at begrensningene innenfor de ulike sonene overholdes. Det er videre viktig at grensene for sonene synliggjøres i kartmateriale og lignende i sammenheng med fremtidig kommunalt planarbeid.

Når det gjelder de fysiske inngrepene vil dette kunne være i strid med formål og bestemmelser i reguleringsplanen for området. Kommunen må i forbindelse med byggesøknad vurdere om tiltaket krever dispensasjon etter pbl. kap. 19 og hvilke vilkår som ev. må stilles.

Merknad fra fagenhet kulturvern

Ut i fra våre arkiv har vi ikke kjennskap til at det aktuelle tiltaket vil komme i konflikt med kulturminner. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at deler av tiltaket ligger i et område som er regulert i forbindelse med Masovnområdet ved Lesjaverk gård. Det berørte området er i reguleringsplanen regulert til spesialområde bevaring i kombinasjon med landbruk. Formålet med reguleringen er å sikre viktige kulturminner og kulturmiljø i forbindelse med verksdriften ved Lesjaverk. Da de fysiske inngrepene i marka allerede er gjennomført, forutsetter

Fylkeskonservatoren at de nødvendige godkjenninger fra bygningsmyndighetene i Lesja kommune ble innhentet før tiltaket ble iverksatt, jf. reguleringsbestemmelsene i planen.

Oppland fylkeskommune, fagenhet for kulturvern, har forstått at det ikke er behov for ytterligere inngrep for å realisere tiltaket. Dersom det allikevel skulle være behov for nye inngrep, for eksempel i forbindelse med fremlegging av vannledninger, etablering av pumpestasjoner etc., skal disse oversendes Fylkeskonservatoren for uttalelse, jf. kulturminneloven § 9."

Mattilsynet har i brev av 04.10.2010 gitt følgende uttalelse:

"...

Vurdering:

Mattilsynet viser til at vannverket er i en prosess for å bli godkjent jf. søknad og befaringsaksnr. 2009/158218. Godkjenningen er basert på de to opprinnelige brønnene (B1A og B1B). Endringer i og rundt vannforsyningen som er gjennomført eller planlagt etter at godkjenningen er gitt, skal oversendes til Mattilsynet via Mattilsynets elektroniske skjematjeneste. Lesja kommune må inkludere nye opplysninger (prøvetakingsresultater, koordinater mv.) før oppstartstillatelse av nye brønner kan gis.

Mattilsynet har følgende kommentarer:

Soneinndeling og restriksjoner:

Forslag til vedtekter for sone 0, jf. Lesja kommune, teknisk kontor, datert 08.10.2009, er at bare aktiviteter som er nødvendig for driften av vannverket er tillatt. Sone 0 skal være inngjerdet og brønnhus/kum skal være låst. Opprinnelig vegetasjon skal opprettholdes.

Både brønn B1A og B1B skal være godt beskyttet med kumløkk, lås og gjerde, men beitedyr har fortsatt adgang til området rundt inngjerdingene. Terrengtet rundt brønn B1A er skrått, og selve brønnen ligger høyere enn veien som går forbi. Området rundt brønn B1B er flatt, og den ligger i bunnen av et nedlagt grustak, hvor innkjørselen til området er avstengt med en bom.

Bommen er satt opp primært for å hindre kjøretøy adgang. Vi mener at hele grustaket bør gjerdes inn for å hindre opphold av beitedyr og ekskrementer, samt menneskelige aktiviteter som eksempelvis leir- og badeplass tilknyttet turisme.

Vannkvalitet:

Grunnen i og rundt Lesjaverk vannverk har naturlige forekomster av jern. Dette viste seg å være problemet ved prøveboring av brønn B2 og B3, som måtte avskrives som produksjonsbrønner på grunn av stigende jerninnhold. Boring av brønn B1A ble avsluttet på 21 meters dyp grunnet jernholdig grunnvann, men er i dag i bruk. Kjemiske prøver i prøvepumpeperioden viser at jerninnholdet ligger på 0,3 mg/l til 0,01-0,02 mg/l. Gravd brønn B1B hadde i samme periode et jerninnhold på 0,03 mg/l.

Vi mener at økt uttak til 20 000 m³/år (0,64 l/s) forutsetter at vannbehandlingsanlegget, som inkluderer marmorfilter og UV-anlegg, er dimensjonert for dette, og at det er tatt høyde for en eventuell økning av kjemiske, fysiske og bakteriologiske parametre. Spesielt viktig er det i forhold til jerninnholdet.

Drikkevannsforskriften krever at drikkevannskvaliteten skal holdes innenfor minimumskravene, og at vannbehandlingen er tilpasset råvannskvaliteten. Ut over dette har vi ingen merknader."

Norges geologiske undersøkelse har i brev av 07.10.2010 gitt følgende uttalelse:

"NGU har ingen merknader til Lesja kommunes søknad om uttak av inntil 20 000 m³ grunnvann/år fra en akvifer i løsmasser sørøst for Lesjaskogsvatnet.

Undersøkelsesbrønner, peilebrønner og produksjonsbrønner er meldt inn til Brønndatabasen ved NGU slik det er krav om i "Forskrift om oppgaveplikt ved brønnboring og grunnvannsundersøkelser" hjemlet i vannressursloven § 46."

Per-Michael Thøring har i brev av 03.10.2010 gitt følgende uttalelse:

"Inntaket til omtalte vannverk er plassert ved inntaksdammen til Lesjaverk kraftverk. Dette påvirker årsproduksjonen.

Jeg ber om at fremtidig inntak skjer i grusmassene nedenfor kraftverkets inntak."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Lesja kommune.

Om søknaden

Lesjaverk vannverk har i dag et årlig vannuttak på 8 000 m³ ($\approx 0,25$ l/s) fra 2 brønner øst for Lesjaskogsvatnet. Lesja kommune søker om tillatelse til dagens uttak. I tillegg søkes det om å øke uttaket til 20 000 m³/år ($\approx 0,64$ l/s). Det vil da etableres 1-2 nye brønner. Formålet med det økte uttaket er å imøtekomme vannforsyningsbehov i området i takt med utbygging av hyttefelt.

Grunnvannsforekomsten består av en ryggformet sand- og grusavsetning (esker) som demmer opp Lesjaskogsvatnet i øst. Nydanning av grunnvann skjer primært ved innmating av overflatevann fra Lesjaskogsvatnet, sekundært ved infiltrasjon av nedbør. Brønnområdet består av skog. Det går en grusvei langs ryggen. Den ene brønnen ligger i et nedlagt grustak. Uttaket vurderes av søker til å ha svært liten innvirkning på vannbalansen i eskerryggen.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det ligger et nedlagt grustak i området. Den ene av dagens 2 produksjonsbrønner er gravd i dette grustaket. Det ligger et mini/mikrokraftverk ved utløpet av Lesjaskogsvatnet.

Teknisk plan

Brønner

Det er etablert 2 produksjonsbrønner i området. Den ene ligger vest for veien, mot Lesjaskogsvatnet. Brønnen har filterdybde på 16 til 17 m under terreng. Den andre brønnen er gravd ned i grustaket. Grunnvannsspeilet ligger her 3-3,5 m under terreng. Det er satt ned betongkum på såle av pukk, med drenerør ut til sidene for å lede grunnvann til kummen. Ved framtidig økt uttak vil det etableres 1-2 nye brønner. Søker forventer at disse vil bli plassert langs eskerryggen i sørlig retning, eventuelt at det etableres en ekstra inntakskum i det nedlagte grustaket.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil gi en stabil vannforsyning med god kvalitet til vannverkets abonnenter.

Ulemper

- Det er ingen kjente negative virkninger ved tiltaket.

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling inngår virkningene av selve grunnvannsuttakinget. Andre forhold rundt søkers uttak av grunnvann til Lesjaverk vannverk, som vannkvalitet og klausuleringssoner, ivaretas av andre instanser.

NVE har mottatt høringsuttalelser fra Fylkesmannen i Oppland, Oppland fylkeskommune, NGU, Mattilsynet og Per-Michael Thøring.

Per-Michael Thøring uttaler at inntaket til vannverket er plassert ved inntaksdammen til Lesjaverk kraftverk og ber om at framtidige inntak skjer i grusmassene nedenfor kraftverkets inntak. Dette er privatrettslige forhold som må løses mellom partene, men NVE vurderer at vannverkets uttak på inntil 0,64 l/s vil ha minimal innvirkning på kraftverkets produksjon. Maks. uttak utgjør ca. 0,04 % av avrenningen fra nedbørfeltet.

Så langt NVE kjenner til er det ingen ulemper ved tiltaket. Det er ikke kommet fram noe i høringsrunden som tilsier at tiltaket har negative konsekvenser for allmenne interesser. Uttaket vil ligge langt under grunnvannsforekomstens kapasitet og vil ikke ha noen nevneverdig innvirkning på vannforekomster ved overflaten. NVE mener at tiltaket vil være et positivt bidrag for å sikre fastboende og hytteiere tilstrekkelig mengde og kvalitet på vannforsyningen.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Lesja kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Lesjaverk vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttaking

Tillatelsen gjelder uttak på maksimalt 0,64 l/s. NVE forutsetter at Lesja kommune etablerer en kontinuerlig overvåkning av vannstanden i produksjonsbrønnene for å sikre at det ikke pumpes opp mer enn det grunnvannsmagasinet tåler.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor på Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Privatrettslige forhold

Forholdet mellom vannverkseier og eier av Lesjaverk kraftverk er av privatrettslig karakter. Skulle det oppstå konflikter mellom partene på grunn av vannverkets uttak må dette løses mellom partene.